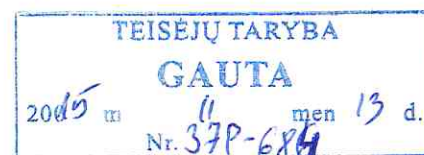

TEISĖJŲ TARYBOS TEISMŲ ADMINISTRAVIMO KOMITETAS

L. Sapiegos g. 15, LT- 10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt

Teisėjų tarybai

2015-11-13 Nr. 5TV-5-(7.6.6)

DĖL GALIMO ATRANKŲ PROCESO PASPARTINIMO

Teisėjų tarybos Teismų administravimo komitetas (toliau – Administravimo komitetas) posėdžio metu, dalyvaujant Lietuvos Respublikos Prezidentės atstovei bei Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos (toliau – Atrankos komisija) atstovams, apsvaistė Nacionalinės teismų administracijos pateiktus pasiūlymus dėl galimo atrankų proceso paspartinimo, parengtus vykdančią Teisėjų tarybos 2015 m. liepos 10 d. pavedimą.

I. Administravimo komitetas pritarė toliau išvardytiems pasiūlymams dėl galimo atrankų proceso paspartinimo:

1. Dėl pretendentų dalyvavimo Atrankos komisijos posėdyje

Problematika:

Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Prezidento 2009 m. rugsėjo 8 d. dekretu Nr.1K-102 (su pakeitimais), (toliau – Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašas) 17 punktas numato asmens, pretenduojančio užimti atitinkamas teisėjo pareigas, privalomą dalyvavimą Atrankos komisijos posėdyje. Pretendentai į apylinkės teismo teisėjų, apygardos teismų teisėjų vietas savo prašymuose paprastai nurodo iki 10 ar net keliolikos teismų, kurių teisėjais jie norėtų tapti, todėl, vykdoma atranka į jų nurodytus teismus, Atrankos komisija privalo į posėdį kviesti visus asmenis, pretenduojančius į tą teismą. Stengiantis išvengti dažno besikartojančių pretendentų į posėdžius kvietimo, atrankų vykdymas planuojamas ir organizuojamas vienu metu pradedant kelias atrankas į skirtingus teismus. Pretendentai, kelis kartus atvykstantys į skirtingas atrankas, paprastai naujos informacijos Atrankos komisijai nepateikia. Taip pat pasitaiko atvejų, kai dėl pretendento negalėjimo atvykti į posėdį, atranką į konkretaus teismo teisėjo pareigas tenka perkelti į vėliau vyksiantį posėdį ir taip lėtinamas atrankos procesas.

Pasiūlymai:

– pakeisti Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašą ir jame numatyti atrankoms į visus pretendentų nurodytus teismus taikytiną taisyklę, kad Atrankos komisija pretendento į posėdį gali nekviesti, jei jis dalyvavo Atrankos komisijos posėdyje per pastaruosius 6 mėnesius, bei numatyti pretendento galimybę dalyvauti Atrankos komisijos posėdyje, jei jis to pageidauja, iš anksto pretendentą informavus apie posėdį. Ši taisyklė sudarytų sąlygas Atrankos komisijai kviesti pretendentą į konkretų posėdį tik esant poreikiui bei užtikrintų greitesnį dokumentinį pretendentų vertinimą Atrankos komisijoje, taip pat neribotų pretendento teisės dalyvauti posėdyje. Atitinkamai turėtų būti patikslintas ir Teisėjų atrankos skelbimo ir organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Prezidento 2009 m. gruodžio 23 d. dekretu Nr. 1K-247 (su pakeitimais), (toliau – Atrankų organizavimo aprašas), numatantis asmens nedalyvavimo Atrankos komisijos posėdyje 2 kartus iš eilės pasekmes (11 punktas);

– esant poreikiui pasitelkti šiuolaikines technologijas ir Atrankos komisijos pokalbių posėdžio metu su pretendентаis organizuoti pasinaudojant stacionaria vaizdo perdavimo, įrašymo ir saugojimo įranga, kuri yra įdiegta Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apygardų

teismuose, Vilniaus, Klaipėdos ir Panevėžio miestų apylinkių teismuose, Kauno ir Šiaulių apylinkių teismuose, taip pat Alytaus, Marijampolės, Kaišiadorių ir Vilkaviškio rajonų apylinkių teismuose.

2. Dėl atrankų skelbimų

Problematika:

Atrankų organizavimo aprašas numato, kad teisėjų atranką skelbia Respublikos Prezidento kanceliarija Nacionalinės teismų administracijos interneto tinklalapyje, skelbime nurodoma, į kokią vietą pradedama atranka, taip pat data, iki kurios bus sudarytas atrankoje ketinančių dalyvauti asmenų sąrašas (7 punktas). Pagal susiklosčiusią praktiką teisėjų atrankos skelbimuose nėra nurodoma informacija, į kokią teisėjo vietą (pagal specializaciją nagrinėtinoms byloms) bus vykdoma atranka. Pretendentai, siekdami apsispręsti dėl dalyvavimo konkrečioje atrankoje, labai dažnai šios patikslinančios informacijos teiraujasi Nacionalinės teismų administracijos, kuri, tokios informacijos neturėdama, neturi galimybės ją suteikti.

Pasiūlymas:

Siekiant „išgryninti“ atrankoje dalyvaujančių pretendentų sąrašą ir nevertinti pretendentų, kurie, žinodami informaciją apie specializaciją, atrankose nedalyvautų, taip pat užtikrinti gausesnį reikiamą kvalifikaciją (specializaciją) turinčių pretendentų dalyvavimą atrankoje, **siūlytina**, įvertinus poreikį atrinkti konkrečios specializacijos teisėją, teisėjų atrankos skelbimuose nurodyti papildomą informaciją apie skelbimo metu esantį poreikį dėl teisėjų specializacijos.

3. Dėl pretendentų Atrankos komisijai pateikiamų dokumentų

Problematika:

Nacionalinė teismų administracija, aptarnaudama Atrankos komisiją, rengia medžiagą Atrankos komisijos posėdžiams. Medžiagos rengimas šiuo metu yra daug žmogiškųjų išteklių, laiko sąnaudų reikalaujantis ir didelę administracinę naštą teismams sukeliantis etapas. Medžiaga yra rengiama vadovaujantis atitinkamais atrankos / vertinimo kriterijais, t. y. apie pretendentus, atrankoje dalyvaujančius teisėjus (kartu vadinami pretendентаis) renkama atrankos / vertinimo kriterijų turinį atspindinti informacija.

Atrankos komisijoje vertinant asmeninės savybės, svarbias atitinkamoms pareigoms užimti (bendravimo ir organizaciniai gebėjimai, Teisėjų etikos kodekso laikymasis, profesinė kultūra), yra vertinama asmens darbo kontrolę ar priežiūrą vykdančių asmenų pateikiama motyvuota nuomonė (Teisėjų tarybos 2014 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 13P-41-(7.1.2) patvirtintų kriterijų: Asmenų, siekiančių tapti aukštesnės pakopos teismo (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) teisėjais, vertinimo kriterijų 4 punktas (toliau – Pretendentų į aukštesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijai), Asmenų, siekiančių paskyrimo į teismų (išskyrus Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą) pirmininkų, jų pavaduotojų ar skyrių pirmininkų pareigas, vertinimo kriterijų (toliau – Pretendentų į teismų vadovus vertinimo kriterijai) 4 punktas, Asmenų, pageidaujančių būti perkeltais ar paskirtais į kitą tos pačios ar žemesnės pakopos teismą, vertinimo kriterijų (toliau – Pretendentų į tos pačios ar žemesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijai) 3 punktas).

Taip pat apie pretendentą, teisėją, norintį dalyvauti atrankoje, yra renkamos jų darboviečių charakteristikos jų asmeninėms savybėms ir, atrankos į apylinkės teismo teisėjus atveju, bendriesiems gebėjimams įvertinti (Pretendentų į apylinkės teismo teisėjus atrankos kriterijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Prezidento 2009 m. rugpjūčio 29 d. dekretu Nr. 1K-1493 (su pakeitimais), (toliau – Apylinkės teismo teisėjų atrankos kriterijai) 4.7 ir 5.4 papunkčiai, Pretendentų į aukštesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijų 4 punktas, Pretendentų į teismų vadovus vertinimo kriterijų 4 punktas, Pretendentų į tos pačios ar žemesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijų 3 punktas).

Taigi, atrankose dalyvaujančių teisėjų atžvilgiu susidaro situacijų, kai vienai atrankai dėl pretendento-teisėjo asmeninių savybių įvertinimo kreipiamasi ir informacijos prašoma iš 2 teismų (darbovietės bei teismo, atliekančio administracinės veiklos priežiūrą). Pagal galiojančią reguliavimą ši informacija apie tą patį pretendentą-teisėją turi būti pateikiama kaskart, kai jis dalyvauja

atrankoje į jo nurodytus teismus (paprastai pretendentai būna išreiškę norą dalyvauti atrankose į kelis teismus).

Vertinant aptariamą reguliavimą pastebėtina, kad paprastai per trumpą laikotarpį pakartotinai informaciją apie tą patį asmenį (jo asmenines savybes ir bendruosius gebėjimus) turintis pateikti teismas, kuriame teisėjas dirba, ar pretendento ne teisėjo darbovietė neturi naujai pateiktinos informacijos, dėl ko Nacionalinės teismų administracijos kreipimasis dėl šios informacijos pateikimo bei jos pakartotinis pateikimas nėra tikslingas. Tas pats pasakytina ir apie pakartotinį asmens darbo kontrolę ar priežiūrą vykdančių asmenų nuomonės apie asmenines savybes, svarbias atitinkamoms pareigoms užimti (bendravimo ir organizaciniai gebėjimai, Teisėjų etikos kodekso laikymasis, profesinė kultūra) pateikimą. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pagal šiuo metu galiojantį reglamentavimą yra numatytas 1 metų galiojimas darboviečių pateikiamų charakteristikų apie teisėjais nesančius pretendentes į apylinkės teismo teisėjus, t. y. apie pretendentes, išlaikiusius egzaminą ir teisės krypties socialinių mokslų daktarus; dažniau nei kartą per 1 metus vykstant atrankai į tam tikro teismo teisėjo vietą duomenys dėl šių pretendentes turi būti teikiami tik tuo atveju, jei jie pasikeitė (Apylinkės teismo teisėjų atrankos kriterijų 6 punktas).

Pagal teisės aktuose numatytus vertinimo/atrankos kriterijus yra vertinama ir teismo, į kurį pretenduojama, nuomonė dėl konkretaus pretendento tinkamumo, kurioje atsispindi ir teismo teisėjų pozicija (Apylinkės teismo teisėjų atrankos kriterijų 4.4 ir 5.5), vertinant asmenines savybes, svarbias atitinkamoms pareigoms užimti (bendravimo ir organizaciniai gebėjimai, Teisėjų etikos kodekso laikymasis, profesinė kultūra), yra vertinama teismo, į kurį pretenduojama, pateikiama nuomonė, kurioje turi atsispindėti pokalbio su asmeniu metu gautos informacijos pagrindu suformuota šio teismo teisėjų pozicija (Pretendentų į aukštesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijų 4 punktas, Pretendentų į tos pačios ar žemesnės pakopos teismo teisėjus vertinimo kriterijų 3 punktas), arba teismo, į kurį pretenduojama, darbuotojų apklausos metu gauta nuomonė (Pretendentų į teismų vadovus vertinimo kriterijų 4 punktas). Apylinkės teismo teisėjų atrankos kriterijų 6 punktas numato, kad „priimančio“ teismo nuomonė apie teisėju nesantį pretendentą (išlaikiusį egzaminą, teisės krypties socialinių mokslų daktarą) galioja 1 metus, išskyrus atvejus, kai jie nepasikeičia arba jei pasikeičia, t. y. dažniau nei kartą per 1 metus vykstant atrankai į tam tikro teismo teisėjo vietą duomenys dėl šių pretendentes turi būti teikiami tik tuo atveju, jei jie pasikeitė. Tuo tarpu apie pretendentes, vertinamus pagal Teisėjų tarybos 2014 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 13P-41-(7.1.2) patvirtintus kriterijus, „priimančio“ teismo nuomonės turi būti prašoma kaskart vykstant atrankai. Pagal Nacionalinės teismų administracijos pastebimas tendencijas iš esmės „priimančio“ teismo nuomonė per 1 metus apie pretendentes (tiek teisėjus, tiek nesančius teisėjais) nepasikeičia.

Pasiūlymai:

Siekiant užtikrinti efektyvesnį medžiagos rinkimo atrankos komisijos posėdžiams procesą ir taip šia apimtimi paspartinti atrankų procesą, siūlytina:

— informacijos apie toje pačioje darbovietėje dirbančių pretendentes asmenines savybes (bendruosius gebėjimus) iš darbovietės bei asmens darbo kontrolę ar priežiūrą vykdančių asmenų nuomonės apie asmenines savybes, svarbias atitinkamoms pareigoms užimti (bendravimo ir organizacinius gebėjimus, Teisėjų etikos kodekso laikymąsi, profesinę kultūrą) prašyti ne dažniau nei kas 1 metus, turimą informaciją panaudojant visoms per 1 metus vykstančioms atrankoms, kuriose dalyvauja tas pats pretendentas, bei šią taisyklę numatyti Atrankos komisijos darbo tvarkos apraše.

– teismo, į kurį pretenduojama, nuomonės apie pretendentą prašyti ne dažniau nei kas 1 metus, turimą informaciją panaudojant visoms per 1 metus į atitinkamas pareigas tame teisme vykstančioms atrankoms, kuriose dalyvauja tas pats pretendentas, bei šią taisyklę numatyti Atrankos komisijos darbo tvarkos apraše.

II. Administravimo komitetas iš esmės neprieštarauja su Atrankos komisijos darbo organizavimu susijusiems Nacionalinės teismų administracijos pateiktiems šiems pasiūlymams:

1. Dėl Atrankos komisijos narių, jos sekretoriaus teisių ir pareigų

Problematika:

Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 7.2 papunktyje nustatyta, kad Atrankos komisijos pirmininkas kviečia Atrankos komisijos narius į posėdžius, nors realiai tai daro komisijos sekretorius.

Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 7.4 papunktyje nustatyta, kad Atrankos komisijos pirmininkas skelbia išvadas, nors tai, išvadas skelbdamas Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje, daro Atrankos komisijos sekretorius.

Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 8.2 papunktyje numatyta Atrankos komisijos nario pareiga pirmininko pavedimu rengti medžiagą Atrankos komisijos posėdžiui, nors ją rengti numatyta pareiga ir komisijos sekretoriui (Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 31.2 papunktis). Atrankos komisijos nariui turėtų būti numatyta ne medžiagos rengimo pareiga, o pareiga įvertinti posėdžio medžiagą dėl jam priskirto klausimo (pretendento) ir posėdžio metu išsamiai pagal kriterijus, kuriais vadovaujantis pretendentas bus vertinamas, pristatyti šį klausimą kitiems posėdyje dalyvaujantiems nariams.

Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 11 punktas, reglamentuojantis nario nušalinimą, yra prieštaringas. Jis numato, kad Atrankos komisijos nario nušalinimo klausimą sprendžia visa komisija. Siekiant skaidrumo, narys, kurio nušalinimo klausimas sprendžiamas, neturėtų dalyvauti dėl jo priimant sprendimą, ir, jei buvo nušalintas, nevertintų jam nušalinimą pareiškusio asmens.

Pasiūlymai

- Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 7.2 papunktyje numatytą Atrankos komisijos pirmininko funkciją kvieisti į posėdžius Atrankos komisijos narius priskirti komisijos sekretoriui;
- Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 7.4 papunktyje numatytą Atrankos komisijos pirmininko funkciją skelbti Atrankos komisijos išvadas priskirti komisijos sekretoriui numatant, kad būtent jis šias išvadas skelbia Nacionalinės teismų administracijos interneto svetainėje;
- tikslinti Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 8.2 papunktį ir numatyti Atrankos komisijos nario pareigą įvertinti posėdžio medžiagą dėl jam priskirto klausimo (pretendento) ir posėdžio metu išsamiai pagal kriterijus, kuriais vadovaujantis pretendentas bus vertinamas, pristatyti šį klausimą kitiems posėdyje dalyvaujantiems nariams;
- tikslinti Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo 11 punktą ir numatyti, kad sprendžiant Atrankos komisijos nario nušalinimo klausimą, narys, kurio nušalinimo klausimas sprendžiamas, priimant sprendimą nedalyvauja. Taip pat aiškiai numatyti, kad nušalintas Atrankos komisijos narys jam nušalinimą pareiškusio asmens nevertina.

2. Dėl Atrankos komisijos posėdžių protokolavimo

Atsižvelgus į gerąją praktiką, įtvirtintą Teisėjų garbės teismo, Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos nuostatuose, atsisakyti Atrankos komisijos posėdžio protokolo surašymo ir Atrankos komisijos darbo tvarkos aprašo pakeitimuose numatyti, kad Atrankos komisijos posėdžio protokolui prilyginamas posėdžio eigai fiksuoti daromas garso įrašas, su kuriuo bei kita posėdžio medžiaga, turi teisę susipažinti Respublikos Prezidento atstovai, Teisėjų taryba, atrankoje dalyvavę pretendentai, kitos valstybės bei savivaldybių institucijos bei įstaigos, kurioms įgyvendinant oficialius teisės aktais suteiktus įgaliojimus tokią teisę nustato teisės aktai. Taip pat aiškiai įtvirtinti pretendentų teisę susipažinti su Atrankos komisijos narių užpildytomis ir pasirašytomis individualaus vertinimo lentelėmis, kuriuose nariai fiksuoja savo skiriamus balus atrankoje dalyvaujantiems pretendentams.

III. Dėl kitų Nacionalinės teismų administracijos pateiktų pasiūlymų:

Administravimo komitetas, įvertinęs Nacionalinės teismų administracijos pateiktus pasiūlymus dėl pretendentų įvardijimo tinkamiausiais siūlo su pretendentų įvardijimu tinkamiausiais susijusius klausimus spręsti formuojant Atrankos komisijos veiklos praktiką taikant galiojančias teisės normas.

Įvertinęs pasiūlymą dėl Atrankos komisijos išvadų apskundimo terminų, numatytų Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, tikslinimo, Administravimo komitetas mano, kad problema galėtų būti sprendžiama pirmiausia formuojant protingumo principus atitinkančią Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 55¹ straipsnio 9 dalyje numatytų Atrankos komisijos išvadų apskundimo terminų skaičiavimo praktiką.

Atsižvelgdamas į šiame rašte pateiktą informaciją, Administravimo komitetas teikia Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektą, kuriam siūlo pritarti.

PRIDEDAMA:

1. Nacionalinės teismų administracijos 2015 m. spalio 19 d. raštu Nr. 4R-2550-(1.13) pateikti pasiūlymai, 8 lapai;
2. Teisėjų tarybos protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Koordinatorius

Vytautas Zelianka

TEISĖJŲ TARYBA

Protokolinis sprendimas

2015 m.

d. Nr.

Vilnius

1. Pritarti Teisėjų tarybos teismų administravimo komiteto rašte „Dėl galimo atrankų paspartinimo“ išdėstytai pozicijai ir siūlymams tikslinti rašte nurodytus teisės aktus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Prezidento.

2. Apie Teisėjų tarybos poziciją ir pasiūlymus tikslinti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais patvirtintus teisės aktus Teisėjų tarybos raštu informuoti Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliariją, su Teisėjų tarybos pozicija supažindinti Pretendentų į teisėjus atrankos komisiją.

Pirmininkas